

digitale nieuwsbrief
cultuurhistorische vereniging
heemkundekring De Driehornick
Nuenen-Gerwen-Nederwetten

Website: www.driehornick.nl

E-mail: info@driehornick.nl

nummer 39

1 december 2022

In deze nieuwsbrief:

- Van het bestuur (o.a. de jaarlijkse snertwandeling)
- Word Nuenoloog
- Boeken bij heemkundekring te koop
- Even voorstellen
- Lezingen
- Website
- Oproepen
- Uit onze bibliotheek
- Ontvangen objecten en documenten
- NGN200
- Limerick
- Gekiekt
- Wist u dat?
- Gezien in ons archief
- Nieuw in onze bibliotheek
- Uit periodieken van andere organisaties
- Activiteiten van derden
- Gezongen ode aan de Oude Toren in Nuenen

pagina:

1
3
4
4
9
10
10
11
11
13
13
14
14
15
16
16
18
19

VAN HET BESTUUR

Snertwandeling van heemkundekring De Driehornick 2022

Geef u op voor deze interessante activiteit via: secretaris@driehornick.nl

Wanneer: *Woensdagmiddag 28 december 13.30 – plmn. 18.00 uur*

Bezoek aan de expositie **Gegijzeld maar niet verslagen:**

Gijzelaarskamp Beekvliet & Beekvlietterrein

Adres:

Beekvliet boerderij

Seminarielaan 3

5271 SG Sint-Michielsgestel

<https://www.gijzelaarskampbeekvliet.nl/expositie/>

Tijdens de Tweede Wereldoorlog zaten kopstukken van ons land als onschuldigen gevangen in Beekvliet, Haaren en Ruwenberg. Zo'n 460 wetenschappers, schrijvers, musici, politici, ondernemers, edelen, vakbondsbestuurders en geestelijken werden op 4 mei 1942 van hun bed gelicht. Geïnterneerd in Kleinseminarie Beekvliet, Grootseminarie Haaren en later in Internaat Ruwenberg. De expositie maakte onderdeel uit van de viering van 75 jaar bevrijding van ons land. In en om de Beekvliet-boerderij, voorheen deel uitmakend van het grote complex van Gijzelaarskamp Beekvliet nemen wij u mee in het verhaal en laten we u ervaren hoe het dagelijks leven van een gegijzelde er daar destijds aan toeging, inclusief de voortdurende dreiging en angst.

300^e lid verwelkomd

Medio november heeft het bestuur Rina Bekkers-Jansen op het Heemhuis ontvangen om haar te feliciteren met haar lidmaatschap bij onze vereniging. Zij bracht Jan, haar echtgenoot mee, ons 299^e lid. We wensen hen veel plezier en nut met het lidmaatschap.

Op de foto: voorzitter Roland van Pareren overhandigt Rina Bekkers-Jansen een bos bloemen met rechts Jan Bekkers

Brabants Heem

Het boek : *'De verbeelding van de identiteit van de Brabanders'* is zaterdag 19 november gepresenteerd aan de heemkundekringen die waren uitgenodigd om naar Deurne te komen. Onze heemkundekring was vertegenwoordigd door Jan Cunnen en Piet van den Heuvel. Ze namen het gratis boek in ontvangst en hebben het inmiddels overgedragen aan onze bibliotheek (zie ook op pagina 16).

Ledenaantal

Ons bereikte het bericht dat op 20 november jl. ons lid Jan Reijnen is overleden. We wensen familie, vrienden en kennissen veel troost en sterkte toe bij het verwerken van dit verlies.

Lezingen

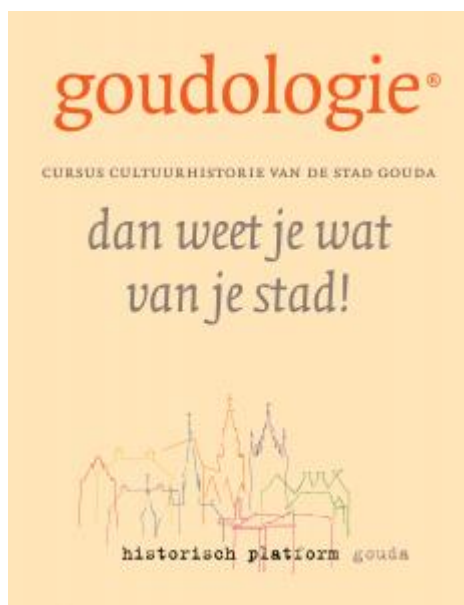
Op donderdag 17 november jl. werd de lezing over 'Koorts en honger' door inleider Hans van den Broek goed bezocht. Voor een kort résumé zie pagina 9.

Kwartetten

Op 30 november jl. zijn de kwartetten naar de scholen gebracht voor de kinderen in de groepen 3 en 4. Het leek ons goed om in deze tijd het cadeautje langs te brengen. We hopen dat het kwartet tijdens de donkere dagen veel gespeeld zal worden.

Mocht u nog geen spel in uw bezit hebben, kom het dan dinsdagochtend halen in het Heemhuis.

WORD NUENOLOOG!

Naar aanleiding van mooie voorbeelden elders, zoals Den Bosch (<https://www.boschlogie.nl>) en Gouda (<https://www.historischplatformgouda.nl/goudologie>) (maar denk ook aan de rondleiders van ons Vincentre) overwegen we een cursus Nuenologie te gaan opzetten. De opleiding tot 'Nuenoloog' met een solide basiskennis van de cultuur en geschiedenis van Nuenen, Gerwen en Nederwetten en Eeneind is bedoeld voor mensen die dit gewoon leuk vinden, maar wellicht kunnen zij ook educatieve activiteiten voor schoolkinderen en/of rondleidingen verzorgen.

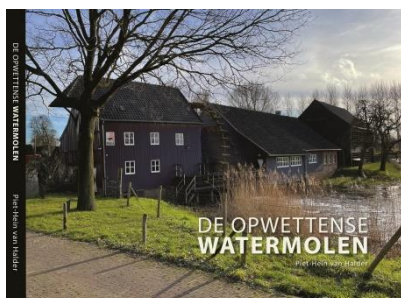
Wij denken op dit moment aan een startcursus van 6 x 2 uur. De lessen zullen op diverse locaties in Nuenen c.a. worden gegeven en we willen starten in september 2023.

We denken aan een (kostendekkend) bedrag van ongeveer € 100,- voor de deelname per persoon en willen voor de eerste lichting zeker 10 deelnemers werven en maximaal 15.

Voor we hier veel werk in gaan steken willen we de interesse voor een dergelijke cursus onder de inwoners van Nuenen, Gerwen en Nederwetten peilen. Indien u overweegt deel te willen nemen, meldt u dan vrijblijvend voor 1 januari 2023 aan bij de secretaris, secretaris@driehornick.nl U hoort dan snel nader van ons.

BOEKEN HEEMKUNDEKRING

Nu Vincentre voor enige tijd gesloten is, verkopen wij het vorig jaar verschenen boek **Opwettense Watermolen** van Piet-Hein van Halder.

We hebben voor u een partij kunnen inkopen waardoor de prijs wat lager is dan normaal, namelijk **€ 20 i.p.v. € 25**. Voor leden zelfs nog iets lager, nl. € 17,50. U kunt hiervoor terecht in het Heemhuis, Papenvoort 15A, elke dinsdagochtend van 9.30 tot 12 uur.

Voor alle boeken van heemkundekring De Driehornick die te koop zijn, raadpleeg onze website onder DRIEHORNICK (bovenste werkbalk) en vervolgens onder VERKOOP BOEKEN

EVEN VOORSTELLEN

Rina Bekkers-Jansen

DOOR: RUUD BOVENS

Nadat in 2014 het 200^e lid werd ingeschreven, hebben we dit jaar het 300^e lid kunnen verwelkomen in onze heemkundekring. Dat is Rina Bekkers-Jansen.

Het zou natuurlijk heel erg leuk zijn om ons 300^e lid te kunnen interviewen. Bij de ontvangst van Rina en haar man Jan Bekkers door het bestuur in het Heemhuis, vroeg ik of Rina geïnterviewd wilde worden. Dat vond ze goed en zelfs leuk. Dus....aan de slag.

*Rina en Jan Bekkers op de koffie in het Heemhuis waarbij Rina in de bloemetjes werd gezet.
V.l.n.r. Roland van Pareren, Rina en Jan Bekkers*

Jeugd

Rina Bekkers-Jansen is in Beek en Donk in 1947 geboren.

Rina als driejarige

1956: v.l.n.r. Annemarie, Tony, Henriëtte en Rina, en de hond

Zij is het tweede kind in een gezin van vijf. Haar ouders woonden wel in Beek en Donk, maar zijn er niet geboren. Vader was afkomstig uit Stiphout en moeder uit Gemert. Vader Jansen was werknemer bij Van Thiel Works (Van Thiel United B.V.) in Beek en Donk en moeder was huisvrouw. Het gezin woonde langs het kanaal vlakbij de Beekse Brug in een rijtjeswoning. Deze woning was omgebouwd omdat die eerder dienst had gedaan als stal voor de paarden die de schuiten door de Zuid-Willemsvaart moesten trekken. Het was een fijne jeugd met prima ouders.

Het hele gezin.

*Staand v.l.n.r. Tony, vader Piet Jansen, Henriëtte en Petro.
Zittend v.l.n.r. Rina, moeder Cornelia Jansen-De Fost, en Annemarie.*

Met het zwembad De Koppelen heel dichtbij werd er veelvuldig door Rina gezwommen. Soms werd er ook in het kanaal gezwommen, maar dan waren er altijd wel oudere kinderen bij want ongevaarlijk was dat natuurlijk niet. In die tijd zwommen jongens in het zwembad nog separaat van meisjes. Omdat Rina al jong had leren zwemmen behaalde ze al op achtjarige leeftijd haar zwemproef om in het diepe te zwemmen. Ook hield Rina van rolschaatsen en werd al gauw lid van de rolschaatsclub 'De Oude Molen'. Er vonden optredens plaats in de omgeving, zoals in Helmond, Veghel en Eindhoven waarbij show(rol)schaatsen werd bedreven. Zij bleef dit tot haar 17^e jaar doen.

Rina in 1957 op de lagere school

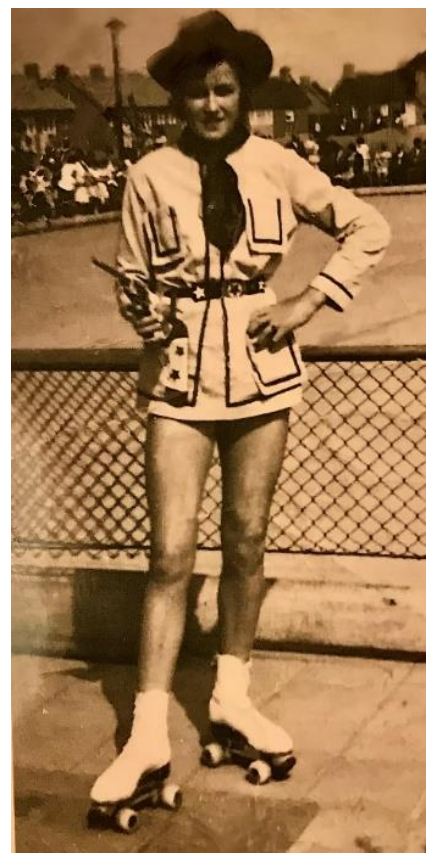
Rina Jansen volgde de Lagere Maria School in Beek en ging daarna naar de huishoudschool in Beek en Donk.

Hobby 's (deel 1)

Op de huishoudschool had Rina veel handwerkvakken gehad en genoot daar ten volle van. In haar vrije tijd besteedde ze dan ook veel tijd aan naaien en andere handenarbeid. Ze begon op een eenvoudig naaimachientje dat met de hand werd aangedreven. Vervolgens werkte ze op een trapnaaimachine en wat later op een elektrische naaimachine. Ook maakte ze zelfs haar eigen trouwjapon. Maar over haar huwelijksleven later meer.

Werk

Na de schoolopleiding en voor haar huwelijk had Rina diverse banen. De eerste baan van haar was in het klooster bij de Zusters van Liefde in Beek. Daarna werkte ze als huishoudelijke hulp in twee gezinnen in Helmond, en later was ze intern huishoudster bij een architect en als laatste ook intern bij een notaris in Eindhoven.

In 1963 Rina in kostuum bij de Rollerclub De Oude Molen Beek en Donk

Op 17-jarige leeftijd leerde Rina Jan Bekkers kennen.

Op een dansavond in Son sloeg de vonk over. Jan werkte toen al samen met Jan Janssen in Nederwetten in een schuur. Pedro, de broer van Rina, werkte ook in de autobranche en zo leerde Jan via broer Pedro zijn Rina kennen.

Huwelijk en gezin

Via via, werd Jan gevraagd of hij niet in het huis van Nard Schuts aan de Heuvel in Gerwen wilde gaan wonen. Die woning kwam immers vrij vanwege het vertrek van Nard met zijn gezin naar het tegenover gelegen pand Café-dancing 'Stad van Gerwen' aan de Gerwenseweg. Gelukkig was Gerwen geen barrière voor Rina en Jan. Jan werkte toen bij autobedrijf aan het Laar in Gerwen in het voormalig gebouw van de Boerenbond.

Op 29 juni 1968 trouwden Rina en Jan in Eindhoven. Hun huwelijk werd ingezegend door ene Jan Bekkers. Hoe zat dat? Een neef droeg dezelfde naam als de bruidegom. Die neef was pas tot priester gewijd en zegende het huwelijk in, in de Thomaskerk in Woensel. Jan woonde voor zijn huwelijk aan de Soeterbeekseweg, nu Nuenenseweg geheten, in Eindhoven en Rina stond ook ingeschreven in Eindhoven, omdat ze daar intern bij gezinnen woonde en werkte. In december 1969 werd hun eerste kind geboren, zoon Frank.

Na hun eerste woonadres in Gerwen verhuisden ze in 1970 naar Nuenen naar de Koolmeeshof. Daar werd hun tweede kind, zoon Paul, in juni 1971 geboren. In de beginjaren van hun huwelijk werkte Rina nog in de huishouding in Eindhoven.

Enkele jaren later, in 1974, deed zich de mogelijkheid voor om in Gerwen, aan De Daal, grond te kopen voor een twee-onder-één-kap woning. Toen een tweede gegadigde kon worden gevonden voor de bouw van het naburige huis, kon worden gestart. In 1975 was dat gereed en tot 2003 hebben Rina en Jan daar gewoond. In 2003 betrokken ze een vrijstaande woning in Gerwen, Hagelkruis, waar ze nog steeds tot volle tevredenheid wonen.

Jan Bekkers was bedrijfsleider bij Janssen-Auto's. Vanwege zijn functie als bedrijfsleider van een op servicegericht bedrijf met een zesdaagse werkweek, alsmede vanwege zijn functies in meerdere commissies, was hij op onregelmatige tijden thuis. Dit was des te meer een reden voor Rina om zich op haar hobby's toe te leggen.

Hobby 's (deel 2)

Dat Rina wel gevoel en aardigheid had in werken met de handen bleek al vrij vroeg. Op de huishoudschool had ze de verdere kneepjes van het huishoudelijk vak geleerd aanvullend op hetgeen ze thuis in het ouderlijke gezin had meegekregen.

Zo begon Rina met Noorse schilderkunst bij Nan de Koning in 'D'n Evert' aan het Laar in Gerwen. Later volgde ze een Tiffany-cursus met als opdracht een werkstuk voor vogelvereniging De Bastaarden. Daarvoor is het belangrijk dat je goed kunt tekenen. Om hier aan te voldoen ging ze op tekenles aan de volksuniversiteit in Geldrop. Dit resulteerde erin dat Rina, na deze cursus te hebben gevolgd, heel veel Tiffany-achtige objecten en ook glas-in-lood heeft gemaakt. Dat deed ze thuis in haar werkplaats.

Rina in haar werkplaats thuis

Ook maakte ze meubelstukken. Zo prijkt er in haar woonkamer nog een heel mooi barmebel op wieltjes. De lampen die in de woonkamer en elders in het huis hangen zijn zelfgemaakte, heel mooie Tiffany-achtige lampen. Het vervolg op de tekencursus werd het aquarelleren bij Marja Oskamp. Vandaar uit maakte ze de sprong naar acryl schilderen bij 'Potlood en Penseel' gedurende tien jaar. In deze periode heeft ze ook een jaar bij het CAN de cursus portret-tekenen gevolgd. Ook in diezelfde periode schilderde ze bij een clubje met de latere naam 'AnanaZ' (Van A tot Z), genoemd naar de ananas die onderdeel van hun lunch was. Dit clubje werkte in een locatie aan de Vresselseweg waar meerdere ateliertjes van Breugel werkten.

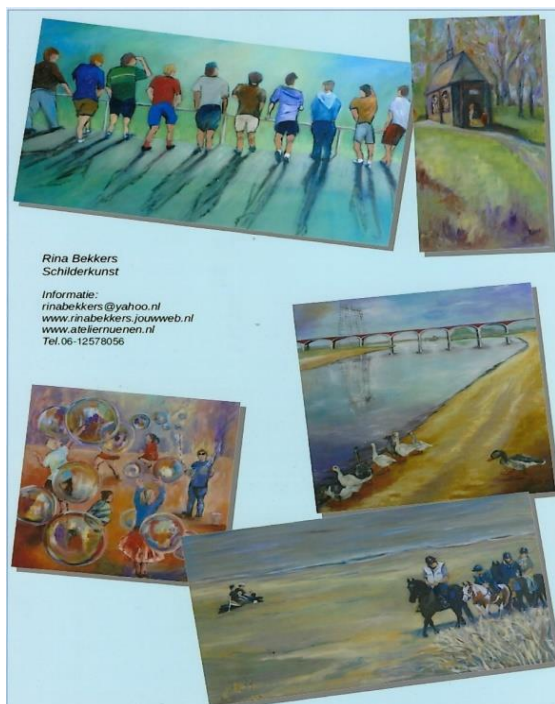
Haar woning staat en hangt vol met eigen werk. Ze schildert nog steeds met volle passie. Veel onderwerpen betreffen de eigen omgeving die op locatie zijn geschilderd. Maar ook heeft ze schilderijen gemaakt van foto's die Rina en Jan op hun talrijke reizen hebben gemaakt. En ook hebben de 'Nuenen on tour' buiten-schilder-dagen van Atelier Nuenen haar veel inspiratie gegeven en daardoor heeft ze ook vele werken van Nuenen geschilderd.

Toen in 1989, voor het jubileumjaar 1990 van Vincent van Gogh, het levenspanorama van Vincent op 45 grote doeken van 2 bij 1,2 meter geschilderd werd, was Rina van de partij.

Na deze monsterachtige opgave werd Atelier Nuenen opgericht waar Rina nog steeds heel fervent, met hart en ziel, schildert en ook vier jaar bestuurslid is geweest. Ze glundert bij haar omschrijving van deze vereniging: 'een grote, fijne vereniging waar men elkaar ondersteunt bij het hobbywerk'.

Nadat Rina haar hobby's in het kort heeft weergegeven, vraag ik aan Rina hoe ze naast het maken van eigen ontwerpen in de naaikunst, de Tiffany-achtige glasobjecten, meubels, én de vele schilderijen en tekeningen nog tijd heeft weten te vinden voor het gezin.

Zij antwoordt hier heel kortdát op dat plannen heel erg belangrijk is, én dan het uitvoeren (doorpakken) dus het niet laten verslonzen heel belangrijk is én ze bezit een behoorlijke mate van doorzettingsvermogen. En zo kan Rina al die activiteiten aan.

Maar naast de kunstzinnige kant van Rina komt ook soms de sportieve kant boven drijven. Immers ze is sinds 1975 actief lid van de tennisvereniging 'De Goudhoek' in Gerwen. Ook heeft ze tien jaar deel uit gemaakt van de technische commissie en later in de redactie van de tennisclub.

Tenslotte

We hebben Rina in september dit jaar ook leren kennen als medeorganisator van de schilderexpositie in 't Weefhuis: 'Ver-f-streken'.

Zowel Jan als Rina blijven hun vrije tijd voornamelijk in hun hobby's stoppen mede omdat de kleinkinderen geen oppas meer nodig hebben. Immers David en Simon zijn de twintig jaar al te boven.

We hopen dat Jan (299^e lid) en Rina veel plezier en nut zullen beleven aan het lidmaatschap van onze heemkundekring De Driehornick.

Rina bij haar schilderij met paarden bij de Oude Toren in Nederwetten

LEZINGEN

Lezing 'Koorts en honger' door Hans van de Broek op donderdag 17 november

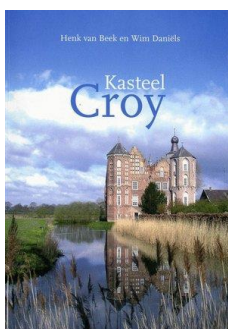
Als je ruim 35 jaar als arts/radioloog werkzaam bent geweest in het ziekenhuis dan is het normaal dat je van veel ziekten nogal wat kunt vertellen. Maar als je ook nog van een gezelschap van ruim 40 belangstellenden twee uur lang de volle aandacht krijgt, als je hun vertelt over 'Koorts en honger in vroegere jaren', dan wil dat zeggen dat we met Hans van de Broek een goede keuze hebben gemaakt.

Het is de tweede keer dat Hans bij ons was om over ziekten in vroegere dagen te spreken en ook nu weer had hij geen enkele moeite om gedurende bijna 2 uur ons te boeien met het onderwerp hoe de 'medicine dokter' en de 'dorpse chirurgijn' onze voorouders 'te lijf' gingen. En mocht dat allemaal niet baten dan waren er altijd nog de vele wonderen en bedevaarten die er voor zorgden dat zij verlost werden van hun vele nare ziekten.

Als je deze lezing gemist hebben dan is die nog uitgebreid na te lezen in zijn boek: 'koorts en honger'.

Onze lezingen in de volgende maanden

In december houden we weer een Snertwandeling (zie pagina 1 van deze nieuwsbrief) zodat er geen lezing is. In januari 2023 zal onze lezing zijn op donderdag de 19^e met als onderwerp Kasteel Croy door Henk van Beek.

Henk van Beek en Wim Daniëls schreven een tijd geleden een boek over het kasteel Croy. Aan de hand hiervan verzorgt Henk van Beek op donderdag 19 januari een lezing in de Dassenburcht

WEBSITE

Bidprentjes

De gegevens van de circa 53.700 bidprentjes die in ons bezit zijn, zijn in enige maanden geleden voor u toegankelijk gemaakt. Raadpleeg onze website, klik in de homepage op het witte blok met rode letters '**ONZE DIGITALE COLLECTIES (ZCBS)**' en u komt in onze collecties terecht. Kies dan het bestand 'bidprentjes' en u kunt aan de slag.

Zijn er vragen? Dan is er op onze inloop dinsdagmorgen altijd wel deskundigheid aanwezig. Ook demonstratie is mogelijk.

Ook bent u van harte welkom om geboortekaartjes dan wel bidprentjes, die u zelf niet meer wilt bewaren, in te leveren.

Bezoek regelmatig onze website

Het is bepaald de moeite waard om onze website regelmatic te bezoeken. Dan blijft u op de hoogte van de interessantste berichten over en van onze vereniging:

www.driehornick.nl

De site is uitgebreid met een zgn. **LEDEN**-pagina. De informatie hier is exclusief voor leden. Om deze LEDEN-pagina in het menu te kunnen zien, dient u zich wel eerst aan te melden via INLOGGEN/REGISTREREN. U maakt daarmee een zgn. persoonlijk account aan met een door u te bepalen gebruikersnaam en wachtwoord. Heeft u vragen/opmerkingen of wilt u graag hulp, assistentie of tips krijgen over de steeds rijkere website, kom dan op dinsdagochtenden naar het Heemhuis. Veel succes!

Verhalen

U kunt ze vinden op de homepage o.a. onder ONZE DORPEN en uiteraard onder vele andere categorieën.

In november zijn de volgende verhalen in deze categorie opgevoerd uit 'Dwèrs door Nuenens Verleden':

- Nuenen rond de eeuwwisseling 1900;
- Over pest en lazarije;
- De gezondheidszorg in latere eeuwen;
- 'Onderwijs in oude tijden' uit Dwèrs door Nuenen.

Ook is het interview met Dieuwertje Kaper opgenomen onder de categorie Bijzondere Mensen onder Immaterieel Erfgoed.

OPROEPEN

Interessante verhalen over beroepen, families, gebouwen etc. , leuke anekdotes, verhaaltjes, video's, foto's, limericks , gedichten en liedjes.

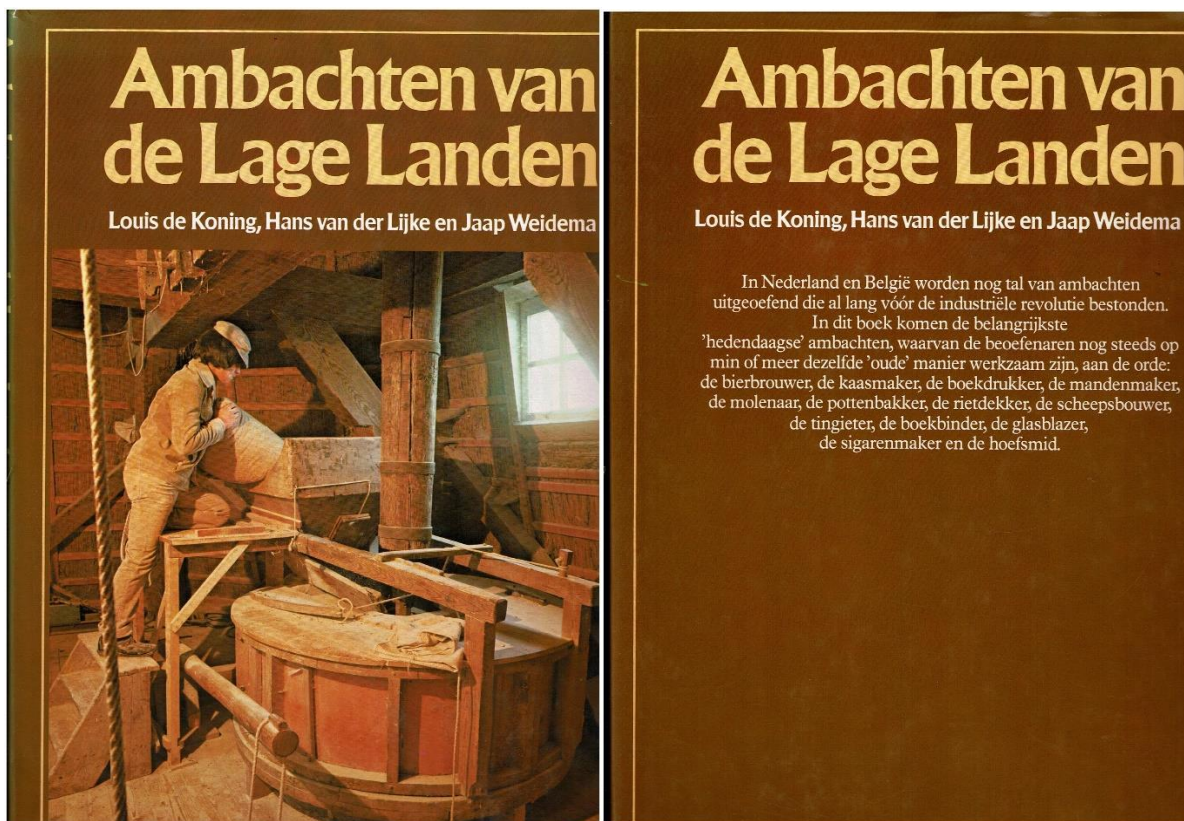
We zijn zelf gestart met familieverhalen uit Nuenen-Gerwen-Nederwetten die te maken hebben met beroepen en bedrijven die generaties lang in de familie bleven.

Hebt u zelf ideeën, dan horen we dat graag van u.

UIT ONZE BIBLIOTHEEK

Boek van de maand

Deze maand brengen de bibliothecarissen het volgende boek onder uw aandacht.

ONTVANGEN OBJECTEN EN DOCUMENTEN

Bidprentjes

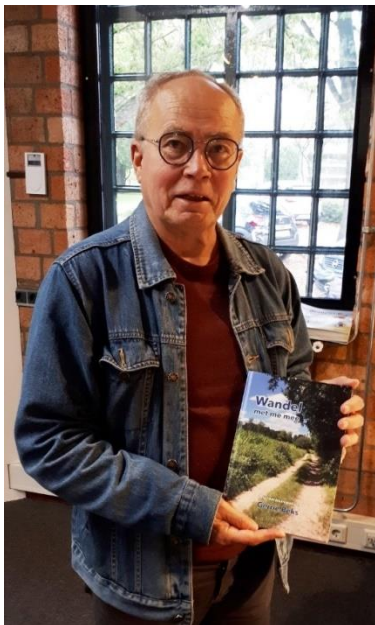
Van ons nieuwe lid Jan Bekkers ontvingen we diverse oude bidprentjes met name met betrekking tot inwoners van Nederwetten.

Medaille en speld

Van ons lid Joost de Kruijff ontvingen we een medaille van het Bloemencorso Geldrop 1^e prijs 1897 alsmede een speldje van het Bestuur van een IJsclub.

Boeken

Van ons lid Gerrie Beks ontvingen we het boek dat hijzelf heeft geschreven over zijn wandelingen 'Wandel met me'. Het boek is inmiddels opgenomen in onze bibliotheek.

Gerrie Beks

Video's

Via ons lid Jan van der Horst ontvingen we van wijlen Els Mollen de volgende video's:

- De uitvaart van burgemeester jhr. Jan Smits van Oyen
- Wie zaait..
- Nuenen dwèrs

Jan van der Horst

NUENEN-GERWEN-NEDERWETTEN 200 JAAR

Daantje en Dommel

Om ook onze jeugd meer te betrekken bij NGN200 heeft Carolien Tibboel, student van het SintLucas – de vakschool voor creatief talent – in Eindhoven, een project bedacht dat ze in samenwerking met de Stichting NGN200 gestalte geeft. Het heet Daantje en Dommel. De stripfiguren Daantje en haar hond Dommel beleven in dit stripboek drie verhalen uit het verleden van Nuenen, Gerwen en Nederwetten. Het boek is gemaakt voor kinderen van de basisschool. Naast dit boek hoort ook een bijpassend lesprogramma. Deze verhalen, werkmaterialen en alle verdere informatie is te vinden op de website NGN200.nl

Project 'Nuenens Blokje Om' dichter in Beeld

De herfst is begonnen. Misschien hebt u veel zin om een mooie wandeling te maken door de natuur rond Nuenen, Gerwen en Nederwetten. In het kader van NGN200, Nuenen-Gerwen-Nederwetten 200 jaar één gemeente, organiseert ons lid Agnes Leijen **Nuenens Blokje Om dichter in Beeld**. Ze doet dat samen met Dichterscollectief Nuenen en kunstenares Marianne Schellekens.

Inmiddels zijn er wandelingen gehouden in en rond de Papenvoortse Heide, rond de buurtschap Stad van Gerwen, in en rond Nederwetten, door het Dommeldal in en rond Opwetten, in en om het Broek en de Roosdonken, in en om Gerwen en rond het centrum van Nuenen-dorp. Er is nog één wandeling op zondag 18 december. Die wordt gehouden rond 't Eeneind. Vertrek vanaf 13.00 uur vanaf gemeenschapshuis Enode.

Zie ook de website NGN200.nl voor meer informatie over 'Nuenens Blokje Om' dichter in Beeld. Voorafgaand aan de wandelingen zijn routekaarten gratis af te halen bij Jumbo-Ton Grimberg.

LIMERICK VAN GERARD DE LAAT

Blùkske um

Dórtje Dartel 'n zónder zùrge grietje
Wandelt 'n blùkse um mi d'r Pietje
Muujg valle zèj in't gras
Mèr dan begint 't pas
Vrèije dus,tís àlt 'tzélfde liedje

U kunt deze limerick ook beluisteren door op deze link te klikken:
<https://driehornick.nl/nieuwsbrieven/blukske-um/>

GEKIEKT

Deze foto is gemaakt in 1955 van het jongerenkoor van Nederwetten o.l.v. F. van Rooij

Wie herkent hier nog kinderen op? Graag doorgeven aan secretaris@driehornick.nl

WIST U DAT?

- Het fiscaal voor u aantrekkelijk is om een vijfjarig lijfrentecontract af te sluiten als lid van onze heemkundekring. U kunt dan het betaalde bedrag zonder fiscale drempel als 100% gift (met een toeslag van 25%, als aanvulling van de Belastingdienst) op uw inkomen in mindering brengen. Denkt u er ook eens over na om culturele doelen, zoals de heemkundekring, in uw testament op te nemen?
- Het wel erg handig is om een verhuizing of ander e-mailadres dan wel ander telefoonnummer door te geven aan de secretaris van De Driehornick, zodat wij u kunnen blijven bereiken. Indien u zelf geen e-mailadres heeft, kunt u dan het e-mailadres van een van uw naasten, indien die geen bezwaar hebben, aan ons doorgeven zodat wij alle heemkundepost naar dat adres kunnen sturen.
- U aan de secretaris e-mailadressen kunt doorgeven van personen of instanties waarvan u denkt dat deze het leuk vinden om onze nieuwsbrief te ontvangen.

GEZIEN IN ONS ARCHIEF

DOOR: JOKE VAN OUWERKERK-VAN ECK

Een lei van de oude Sint-Clemenskerk te Gerwen

Geschiedenis van de leien van de Oude Sint Clemenskerk te Gerwen

1648 – 1798	De Nederlands Hervormde godsdienst is staatsgodsdienst. De Hervormden hebben het kerkgebouw 150 jaar in bezit.
1794, september	Het Franse Noorder-Armee richt de kerk als paardenstal in.
1798	Einde van de Nederlands Hervormde godsdienst als staatsgodsdienst. De kerk is in erg verwaarloosde toestand.
1798, 14 september	De katholieken nemen het kerkgebouw op het Feest van de H. Kruisheffing weer in gebruik.
1800, 9 november	Een zware storm slaat de spits van de toren af en deze valt in het kerkgebouw. Het dak van het kerkship en de zijbeuken raken ernstig beschadigd. De timmerman Jan Dijstelbloem laat in de koningsstijl van de toren zijn visitekaartje achter: Desen Toren heeft gemaakt Johannes Dijstelbloem In het jaar 1801
1805	Het dak van het kerkship en van de zijbeuken worden hersteld.
1870	Het dak van het middenschip wordt vernieuwd.
1873	De daken van de zijbeuken worden vernieuwd. Tevens komen er nieuwe zinken dakgoten aan het schip en de zijbeuken.
1898	Waar nodig komen er nieuwe leien.
1902	De torenspits krijgt gedeeltelijk nieuwe leien.
1927	Het dak krijgt gedeeltelijk nieuwe leien.
1944	Er is geringe oorlogsschade aan het dak. Alleen het torenfront heeft zware schade.
1970, november	De daken en de torenspits worden gerepareerd en er komen nieuwe leien op.
1999, september	Rijksmonumentenzorg constateert, dat het gehele dak opnieuw nieuwe leien moet krijgen, dat de dakgoten aan vervanging toe zijn, naast ander grote reparaties.
2000 - 2010	Langdurige restauratie van de buitenkant van de kerk, in samenwerking met Rijksmonumentenzorg.

Certificaat van echtheid

Dit certificaat is het bewijs dat de genummerde lei werkelijk afkomstig is van het dak van de Oude Sint Clemenskerk te Gerwen. Daartoe is zowel dit certificaat als de lei voorzien van een uniek nummer. In totaal zijn er 250 genummerde leien uitgegeven.

NUMMER: 080/250

NIEUW IN ONZE BIBLIOTHEEK

De verbeelding van de identiteit van de Brabanders

Op zaterdag 19 november vond in Deurne de presentatie plaats van het boek **'De verbeelding van de identiteit van de Brabanders'**.

Een project van de Stichting 'Brabantse Hoeders'. Deze stichting bestaat uit vrouwen en mannen uit alle delen van Brabant die door het Prins Bernhard Cultuurfonds zijn onderscheiden met de Brabant Bokaal. De laureaten hebben zich verenigd in de Brabantse Hoeders. Elk jaar organiseren zij een project ter versterking van de cultuur en natuur van Brabant.

Een projectgroep uit deze Stichting heeft in beeld gebracht hoe de Brabanders hun identiteit zien: door middel van een inventarisatie en een beschrijving van zogeheten 'identiteitsbeelden', die tot in de kleinste plaatsen van Brabant staan. Het gaat in totaal om 183 dorpen, buurtschappen en steden, met zelfs nog iets meer beelden, die vaak zeer verrassend zijn.

De Driehornick heeft er voor gezorgd dat ook beelden uit onze gemeente zijn opgenomen zoals: *Nederwetten (Oude Toren)*, *Gerwen (Trekpaard)* en *Nuenen (Driemaal Van Gogh)*.

Alle beelden zijn samengebracht in een boek met als titel:

'De verbeelding van de identiteit van de Brabanders'

Het boek is samengesteld door Paul Spapens en Ineke Strouken.

De presentatie werd bijgewoond door commissaris van de koning Ina Adema. Ook aanwezig waren de burgemeesters van Deurne en Asten.

Ina Adema nam het eerste exemplaar van het nieuwe boek in ontvangst. Tevens onthulde zij een reizende tentoonstelling over dit onderwerp.

Verder waren vertegenwoordigers van Heemkundekringen uit heel Brabant uitgenodigd. Het programma bestond uit korte voordrachten over deze 'identiteitsbeelden' door Brabanders uit alle windstreken: strak georganiseerd met hier en daar een kwinkslag en omlijst met een muzikale noot.

Aan het einde van de bijeenkomst werd een oproep gedaan om al deze beelden, die voor de toekomst van belang zijn voor het vaststellen van onze Brabantse identiteit, beter te gaan onderhouden en te voorzien van een beschrijvingsbordje zodat men ook in de toekomst kan begrijpen wat deze beelden werkelijk voorstellen.

Tot slot werd er een oproep gedaan om te komen tot het vaststellen van de identiteit van het Brabant anno 2022.

Het boek staat vanaf nu in de bibliotheek in het Heemhuis.

Wandel met me mee, van Gerrie Beks. Zie ook pagina 12.

ONDERSTAANDE PERIODIEKEN EN ARTIKELN ZIJN IN HET HEEMHUIS IN TE ZIEN

DOOR JAN CUNNEN

Tijdschriften die in november bij het Heemhuis binnen zijn gekomen.

Wij keken deze tijdschriften door en troffen de volgende interessante artikelen aan.

P.S. Deze maand een klein aanbod en daarom gaan we wat uitgebreider in op de bladen van onze bureaus uit Lieshout en Aarle-Rixtel maar daarom zeker niet minder interessant.

Het Hagelkruis Aarle-Rixtel, nummer 3

Heemkundekring Barthold van Heessels in Aarle-Rixtel bestaat dit jaar 70 jaar

In deze uitgave zijn meerdere artikelen hieraan geweid.

Ook kijkt men terug op die 70-jaren en hoe men de diverse lustra gevierd heeft.

Wat is een hagelkruis?

In de Hooge Akkers vinden we dit hardstenen 14e-eeuws kruis met een archaïsch aandoende Christusfiguur. Deze kruisen dienden in die tijd om hagelschade te voorkomen en werden altijd geplaatst op een kruispunt van wegen. Het is het enige bewaard gebleven stenen hagelkruis in Nederland.

Lezing Heemkundekring verstoord door lokale dronkaard

In de oprichtingsstatuten van 8 mei 1952 werd opgenomen dat er gedurende de periode oktober t/m april eens per maand op zaterdagavond een lezing gehouden zou worden in zaal Café Van Bracht. Voor de lezing in november was het de Heemkundekring gelukt om streekromanschrijver Toon Kortooms, bekend van 'Beekman en Beekman' en 'Help! De dokter verzuipt', uit te nodigen.

Het thema van de lezing zou zijn: 'Brabantse humor'. Er waren voor deze lezing veel belangstellenden uit Aarle-Rixtel en zelfs uit Gemert en Geldrop gekomen. Helaas werd de 'Brabantse humor' wreed verstoord en de spreker heeft zijn lezing afgebroken en is zeer geïrriteerd vertrokken.

Een poging van de Heemkundekring om Toon Kortooms in 1953 wederom uit te nodigen voor een lezing had geen positief resultaat hetgeen duidelijk wordt uit het antwoord van Toon Kortooms.

D'n Effer Lieshout nummer 4

Heemkundekring 't Hof van Liessent bestaat 40 jaar

In Lieshout werd herdacht dat het 40 jaar geleden was dat de Heemkundekring werd opgericht. Dit werd gevierd op 2 oktober jl.

Archief van Martien Coppens

Het was een geweldig mooie geste van Joep Coppens, medeoprichter van de Heemkundekring, om het archief van zijn vader, de fotograaf Martien Coppens, te schenken aan de Heemkundekring. Dit archief bevat veel mooie portretfoto's en ook honderden bidprentjes. Het zou jammer zijn deze mooie foto's zo maar op te bergen in het archief. Daarom werd er met het materiaal een mooie tentoonstelling ingericht, die op zaterdag 1 oktober werd geopend door Joep Coppens. De feestelijke opening begon met een woordje van onze voorzitter, waarna Joep uitvoerig inging op onze oprichting en over de reden van zijn aandeel daarin als inwoner van Vlierden. Het was mooi om deze geschiedenis te horen. Na deze mooie woorden werd de opening verricht door Joep en zijn vrouw Els, door het verwijderen van een doek van een van de portretten van Willem van Osch.

Wonderverhaal

Het boek 'Wit-Gele Kruis Lieshout-Mariahout 1920-2020' dat onlangs is verschenen, bevat tal van anekdotes, korte verhalen en uitspraken, die verzameld zijn uit interviews, archieven en literatuur.

Dit wonderverhaal is in feite langer en komt uit de optekeningen 'Historiën ende Mirakelen' van J. Bueckeliërs, dat is bewerkt door M. Verberne te Aarle-Rixtel in 1984.

Het is 1 mei 1598.

Isebrandt Bernards met zijne Huysvrouw, woonenden in die Parochie van Lieshoudt hebbende bekend voor die gerechte rechte waarheyt, op verscheyde reysen (verschillende keren) met allen hen (hun) nabueren. Hoe dat zy t' samen gehadt hebbe een knechjen (jongetje) genoemd Bernardt. Out vijf jaeren, d' weick op eenen nacht nae den 28. dach April anno 1598 alsulcken accident (zulk een ongeluk) in beyde zijn ooghen ghecreghen heeft, dat het t 'eenemael blind was en het minste niet sien en coste, met groote allendicheyt, so van die ouders als van die nabueren, die zij hier by hadden: Want zy bevonden by allen probatien (onderzoeken) dat het kint gheheel blind was. Hierom hebben zy troost gesocht by alle die meesters (heelmeesters ,dokters) en andere personen sulcks kennisse hebbende die zy vinden mochten in de selve contreye met grooter haeste, denkende dat men het quaet een tyts (bijtjds) moet voorkomen. Maer soo een ijgelijck (omdat iedereen) jae oock affirmeerden (twijfelden) na hunnen duncken, dat het kint blind soude blyven, ende dat men het cleyn kint daer toe niet wiste te helpen. Hebbende die ouders haeren toevlucht ghenomen terstodt tot ons lief Vrou tot Aeren op den eersten dach Mey, met sommige naebueren, gaende aldaer het kint met (mee) draegende: Ende als zy nu met een groote compassie ontsteecken waeren ende int gheloove seer versterct door veel voorgaende miraculen die nochtans alhier ge-stelt (verhaald) en worden omdat sy int eerste so niet bewaert noch ondersocht en worden / 50 hebben sy met groote vyericheyt (vurigheid) ende met een simpel ootmoedich herte, 't saemenderhant haer ghebedt ghestort aen Maria die Moeder Godts, Ende siet ter wylten sy noch biddende waeren heeft dat kint gheroepen, ic sien dat beelt van Maria met dat kindeken in haeren arm.

Ende alsoo is dat kint sonder allen pyn, wel siende als te vooren ghebleven. Dit is blyckende by den bescheede (bewijsstukken) daarvan bescreven door Meester Thomas Schoutent tot Aeren, toen der tyt een gheleert en wys man. Oock daer naer int bysonder gheexamineert (verhoord) ondersocht ende also geattesteert (getuigd) door den Eerwerdigen Heer den Pastoor van Lieshoudt, Petrus Wiscavius. Ten versoecke van den Pastoor van Aeren, met die Capelmeesters, als blyckt by die schriftueren daer af zynde int bysonder.

Zoals het boek over het Wit-Gele Kruis ook aangeeft, was men er in die tijd van overtuigd dat ziekte of aandoeningen tekenen van God waren. Dus het is niet verwonderlijk dat priesters als bemiddelaren tussen God en de mensen werden beschouwd. Dus bemoeiden zich de pastoors er mee.

ACTIVITEITEN VAN DERDEN

Erfgoedvereniging Son en Breugel

Op 8 december 2022 organiseert de Erfgoedvereniging Son en Breugel (voorheen Heemkundekring) een lezing over de roerige geschiedenis van **de doorgaande weg, de 'corridor' in Son.**

De lezing wordt verzorgd door historicus Henk Hutten en is in het Dommelhuis.

Aanvang: 14.00 uur. Toegang voor niet-leden is € 5,

Wat een commotie over de invulling van de doorgaande weg. Het begon al te rommelen, toen het kanaal in 1923 werd geopend. Een groot deel van de bevolking in het zuiden van de gemeente werd afgesneden van het centrum en boeren moesten omrijden om aan de andere kant van het kanaal hun koeien te kunnen melken. En er kwamen ook nog nieuwe mensen bij. 'Ons kent ons' gold niet meer. Een Kanaalstraat met nieuwe gezichten. Nieuwe bedrijvigheid en meer verkeer. Waren de nieuwe tijden nogal wel beheersbaar?

Na de Tweede Wereldoorlog raakte de samenleving in een stroomversnelling. Veel nieuwe mensen met veel nieuwe ideeën. Spraakmakend vaak en met een 'harde g'.

Nieuwe wijken, nieuwe scholen, nieuwe kerken en vooral veel verkeer. Dus een plan voor een nieuwe corridor, met veel moeite en verschil van mening. Afbraak van het oude Son. Het in 1965 toegevoegde medicijn bleek nog erger dan de kwaal. De doorgaande weg werd daarna jarenlang een bron van vele conflicten. Dé oplossing zou een weg om Son en Breugel heen zijn, of via de oost of via de west. Opnieuw veel verschillende zienswijzen en bijna eindeloze vergaderingen en informatierondes.

De minister besliste in 1993. Geen weg door het Dommeldal of dwars door het Oud Meer. Maar het vastgestelde tracé van de A50 leidde weer tot ellenlange procedures, zienswijzen en alternatieven. Na veel rapporten en vergaderingen eindelijk vastgesteld. Iedereen gelukkig? Zeker niet. Hoe kwam je op die A50, via een vergietmodel, een aansluiting ten zuiden van het kanaal of een bij Nijnsel of toch via de Boslaan en de Gentiaanlaan. Hoe moest het nieuwe, verkeersluwe centrum van Son weer een nieuw hart krijgen? Riek Bakker uitgenodigd voor een plan, in een maquette zichtbaar gemaakt. Nu te zien op de zolder van het oude Raadhuis.

Wat is er van dat plan uitgevoerd? Toen de A50 dan eindelijk klaar was in 2003, kon de doorgaande weg eindelijk aangepakt worden. Brede trottoirs en smalle rijbanen, maar dat bleek toch een brug te ver. Dus werden na enkele jaren de rijbanen weer verbreed. Verkeersluw? Nou vergeet het maar. Het gemeentehuis meer ruimte geven en de bibliotheek verplaatsen? Duurde tot enkele maanden geleden en in een andere opzet dan voorzien. Een Vestzaktheater achter de toren? Zicht op de Dommel en een groene long?

Genoeg stof tot nadenken over de ontwikkelingen in de samenleving. Wie het weet mag het zeggen, maar Henk Hutten neemt u graag mee in een verhaal over de geschiedenis van de doorgaande weg.

Gezongen ode aan de Oude Toren in Nuenen

In de laatste weken vóór de tijdelijke sluiting ontving het Museum Vincentre bezoek van een echtpaar dat grote bewondering heeft voor Van Gogh. Op de wand zagen ze de Oude Toren, die Vincent zo vaak geschilderd had, levensgroot afgebeeld staan. Hun dochter, Anne Stockman, schreef eerder, in het kader van een wedstrijd, een bijzonder en weemoedig lied over de Vincents afbeelding van deze toren. Anne bezingt de teloorgang van de toren en het geloof. Ze vindt het fijn als de luisterlink met velen gedeeld wordt.

<https://www.youtube.com/watch?v=RecdNMxYqTU>

EN TOT SLOT....

*Ons mooie Heemhuis waar u dinsdagochtend kunt binnenlopen en op woensdagavond na afspraak uw historische studie kunt verrichten.
Uiteraard zijn (klein-) kinderen ook welkom voor werkstukmateriaal.*